

Na straży bezpieczeństwa czy porządku publicznego w gminach

Opracował:

Komendant Straży Gminnej w Lyskach

mgr inż. Adam Mandera

Na straży bezpieczeństwa czy porządku publicznego

W ostatniej dekadzie, sfera poczucia bezpieczeństwa ewoluowała wraz z kształtowaniem się świadomości człowieka w kategoriach, na które jeszcze we wczesnych latach nowego milenium nie zwracano należytej uwagi. Jedną z tych kategorii, będących składniową bezpieczeństwa międzynarodowego oraz narodowego jest bezpieczeństwo ekologiczne.

Na straży bezpieczeństwa czy porządku publicznego

“Bezpieczeństwo jest wymiarem wolnym od zagrożeń, które jest stanem obiektywnym i dającym się zdiagnozować pod warunkiem posiadania wystarczających sił i środków do potrzebnej wiedzy o zjawiskach mogących zakłócić pożądaną stan oraz oceny tych zjawisk w kategoriach typologii bezpieczeństwa”.

Na straży bezpieczeństwa czy porządku publicznego

- **Bezpieczeństwo ekologiczne w wymiarze przedmiotowym**

Bezpieczeństwo ekologiczne sklasyfikowane zostało w wymiarze przedmiotowym obok:

- bezpieczeństwa militarnego,
- bezpieczeństwa politycznego,
- bezpieczeństwa ekonomicznego,
- bezpieczeństwa społecznego,
- bezpieczeństwa kulturowego,
- bezpieczeństwa informacyjnego,
- bezpieczeństwa ideologicznego.

Na straży bezpieczeństwa czy porządku publicznego

Na straży bezpieczeństwa czy porządku publicznego

Bezpieczeństwo ekologiczne

Polityka ekologiczna – prowadzona jest w krajach na całym świecie, **kształtuje działania poszczególnych państw w zakresie ochrony środowiska** ze względu na:

- stopień szkodliwości czynników zewnętrznych,
- cykliczną ocenę stanu środowiska,
- wdrażanie i analiza planów zagospodarowania przestrzennego,
- ocenę szkodliwości i stopnia emitowanych zanieczyszczeń,
- plany naprawcze celem usuwania szkód,
- regulacje prawno – administracyjne,
- stopień finansowania działań wpływających pozytywnie na odbudowywanie środowiska,
- prognozy krajowe oraz globalne w zakresie zmian zachodzących w środowisku

Na straży bezpieczeństwa czy porządku publicznego

Bezpieczeństwo ekologiczne w wymiarze przedmiotowym

Bezpieczeństwo ekologiczne sklasyfikowane zostało
w wymiarze przedmiotowym obok:

- bezpieczeństwa militarnego,
- bezpieczeństwa politycznego,
- bezpieczeństwa ekonomicznego,
- bezpieczeństwa społecznego,
- bezpieczeństwa kulturowego,
- bezpieczeństwa informacyjnego,
- bezpieczeństwa ideologicznego.

Na straży bezpieczeństwa czy porządku publicznego

Ochrona środowiska w konstytucji RP

Art.5. „Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego **oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju**”

Art. 74 ust. 1 określa:

Władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych.

Każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska.

Władze publiczne wspierają działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska.

Art., 86. „**Każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie**”.

Na straży bezpieczeństwa czy porządku publicznego

Ochrona środowiska w zadaniach gmin

Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym – art.7. [[Zadania własne gminy](#)]:

1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;

2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;

3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, **kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych**, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz;

3a) działalności w zakresie telekomunikacji;

4) lokalnego transportu zbiorowego;

5) ochrony zdrowia;

6) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych;

6a) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;

7) gminnego budownictwa mieszkaniowego;

8) edukacji publicznej;

9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;

10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;

11) targowisk i hal targowych;

12) zieleni gminnej i zadrzewień;

13) cmentarzy gminnych;

Na straży bezpieczeństwa czy porządku publicznego

- 14) **porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli** oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego;
- 15) utrzymania gminnych obiektów i urzędzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
- 16) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej;
- 17) wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej;
- 18) **promocji gminy;**
- 19) **współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;**
- 20) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Zarys historyczny

Straż Gminna działa na terenie Gminy Lyski już od ponad 20 lat. Jej zadaniem jest egzekwowanie przestrzegania obowiązującego prawa i przepisów prawnych wynikających z ustaw a także aktów prawa miejscowego.

Nieodzowną częścią służby strażników jest inicjowanie działań związanych z ekologią i ochroną środowiska oraz skutkami działania zmian w środowisku.

Jest to jednostka znajdująca się w strukturze Urzędu Gminy Lyski, a data jej powołania przypada dnia 01. 03.1998 roku. W początkowych latach istnienia, jednostka ta prowadziła swoje działania jako straż międzygminna. Było to pokłosie utworzenia wspólnej straży dwóch gmin: Lyski oraz Nędza. Z biegiem czasu, radni

Gmina Nędza postanowili zrezygnować z usług świadczonych przez straż.

W Gminie Lyski, panowało jednak przeświadczenie o przydatności straży gminnej, dlatego przekształcono jednostkę jako Straż Gminną Lyski, komórkę organizacyjną należącą do struktury Urzędu Gminy.

Utworzenie Straży Gminnej w Lyskach nastąpiło w drodze uchwały Rady Gminy w Lyskach 29 grudnia 2000r.

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

- 02 grudnia 2015 roku – zwiększenie obszaru działań Straży Gminnej Lyski

W grudniu 2015 roku porozumienie zawarte przez Wójta Gminy Lyski i Wójta Gminy Gaszowice oraz z początkiem 2016 roku w wyniku porozumienia zawartego w Jejkowicach, obszar pełnienia służby przez strażników gminnych powiększył się o miejscowości należące do Gminy Gaszowice oraz Gminy Jejkowice.

Wraz z powiększeniem się obszaru administracyjnego działań, w drodze Zarządzenia Wójta Gminy Lyski z dnia 10 kwietnia 2017 roku wprowadzono nowy „Regulamin Straży Gminnej w Lyskach”.

W początkowym okresie lat 2010 – 2015, Straż Gminna w Lyskach pełniła swoją służbę w 10 miejscowościach, natomiast poprzez porozumienie zawarte między gminami, liczba obsługiwanych miejscowości wzrosła do 15 sołectw + 1 gminy nie podzielonej na sołectwa. Jest to znaczący obszar działań, mając na uwadze niewielką ilość etatów strażników gminnych z Lysek.

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Kiedyś

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Dziś

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Działania Straży Gminnej Lyski w zakresie ochrony środowiska w ostatnich latach (2010 – 2023)

Znacznym obszarem działań jednostki w ostatnim dziesięcioleciu były przypadki wyrzucania oraz zalegania śmieci. Przypadki porzucania następujących odpadów: odpadów budowlanych, plastikowych i metalowych oraz szkła a także innych odpadów komunalnych.

Znaczna ilość interwencji podejmowana była w związku z:

- odpadami porzuconymi na terenach leśnych;
- odpadami porzuconymi w rowach przydrożnych;
- zaleganiem odpadów na terenie nieruchomości.
- porzuceniem śmieci na dzikich wysypiskach.

porzucaniem i składowaniem odpadów niebezpiecznych (papa, eternit itp.)

Podczas interwencji ujawniano znaczne ilości odpadów budowlanych, płyt kartonowo – gipsowych, tworzyw sztucznych, elementów plastikowych i gumowych po rozbiórce samochodu, zużytego sprzętu elektronicznego.

Strażnicy podejmowali również szereg działań kontrolując miejsca, w których tworzyły się dzikie wysypiska śmieci np. **W latach 2013-2014 wykonano łącznie 411 działań kontrolnych w ciągu roku w związku z monitorowaniem dzikich wysypisk śmieci**

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Od roku 2013 strażnicy podjęli działania mające na celu uświadamianie o obowiązujących przepisach z zakresu ochrony środowiska i gospodarki odpadami. Mając na uwadze występowanie nieprawidłowości w przestrzeganiu obowiązujących przepisów, funkcjonariusze wyszli z inicjatywą mającą na celu uświadomienie i zapoznanie przedsiębiorców i właścicieli nieruchomości z obowiązującymi przepisami.

Zabieg ten miał pomóc zniwelować przypadki niestosowania się do obowiązujących aktów prawnych a jednocześnie pozwolił na proedukacyjne działania funkcjonariuszy.

Lata 2016 – 2020 działania na obszarze trzech gmin.

Intensywność kontroli nieruchomości znacznie zwiększyła się ze względu na coraz częstsze przypadki spalania odpadów w piecu grzewczym na terenie każdej z gmin. Wraz z powiększeniem się obszaru działań przez strażników, zwiększyła się także liczba zgłoszeń od mieszkańców. Od roku 2016, istotny wpływ na ilość czynności kontrolnych, miały także liczne przekroczenia dopuszczalnego stężenia pyłu PM10 występującego w obszarze aglomeracji rybnicko – jastrzębskiej. W związku z powyższym, Straż Gminna Lyski dokonuje kontroli posesji nieruchomości w zakresie ochrony środowiska, zgodnie z upoważnieniem wydanym przez właściwego terytorialnie wójta gminy.

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Znaczna część zgłoszeń mieszkańców na terenach wiejskich dotyczyła we wspomnianym okresie:

- podejrzenia palenia plastikiem w piecach oraz innymi odpadami;
- pozbywania się nieczystości ciekłych w sposób niezgodny z przepisami;
- porzuconych odpadów np. na terenach leśnych.

W 2018 i 2019 roku strażnicy zaangażowali się również w działalność profilaktyczną wśród dzieci i młodzieży. W związku z tym w okresie 2018 – 2019 funkcjonariusze okresowo przeprowadzali z uczniami szkół podstawowych oraz przedszkoli wiele zajęć na temat segregacji odpadami oraz walki ze smogiem. Wznowiono tę działalność po okresie pandemii w 2023 roku.

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Lata 2018 oraz 2019 - był to dosyć istotny okres dla funkcjonowania opisywanej jednostki ze względu na następujące czynniki:

- zmiany na stanowisku Komendanta,
- zwiększenie liczby etatów do 3 strażników.

Straż Gminna sukcesywnie zwiększała ilość podejmowanych interwencji. Na śląsku stale rosnące ilości dni, w których stężenie pyłu PM10 przekraczało dopuszczalne wartości dobowe skutkowały sukcesywnym zwiększaniem kontroli z zakresu uchwały antysmogowej. Część mieszkańców gmin Lyski oraz Gaszowice i Jejkowice stopniowo dostosowywała się do zaleceń związanych ze zmianą instalacji grzewczych na kotły klasy 5, które spełniają odpowiednie standardy i wpływają na jakość powietrza.

W 2018 roku Straż Gminna zaangażowała swoją działalność w akcję „**STOP SMOG**”, która trwa nieprzerwanie do dnia dzisiejszego - w związku z przyjętym planem działań krótkoterminowych będących częścią „Programu Ochrony Powietrza”.

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Poniżej przedstawiono porównanie, dotyczące wykroczeń środowiskowych w związku z zastosowaniem mandatu karnego lub środka oddziaływania wychowawczego wraz z początkiem i końcem okresu 2010 - 2019:

- W 2010 roku strażnicy gminni nałożyli 8 mandatów karnych i 18 pouczeń w związku z wykroczeniami dotyczącymi aspektów środowiskowych;**
- W roku 2019 Straż Gminna Lyski nałożyła łącznie 116 mandatów karnych. Nałożono 89 grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia związane z ekologią oraz ochroną środowiska a także zastosowano 115 pouczeń.**

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Podsumowanie działań Straży Gminnej

- AKCJA „CZYSTOŚĆ W GMINIE”
- AKCJA „STOP SMOG”
- KONTROLE WYSYPISK ODPADÓW

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

***STOP SMOG**

Straż Gminna w 2020 - 2023 roku kontynuowała działania w związku z przyjętym Planem Działań Krótkoterminowych (PDK), który jest częścią „Programu ochrony powietrza” przyjętego przez Sejmik Województwa Śląskiego dnia 18 grudnia 2017 roku jako część ogólnopolskiego programu ochrony powietrza (Uchwała nr V/47/5/2017 SWŚ; publikacja w Dzienniku Urzędowym WŚ z dnia 28 grudnia 2017 roku) obowiązujący od dnia 11 stycznia 2018 roku. PDK stanowi akt prawa miejscowego. Plan ten jednak został zastąpiony nowym Planem działań krótkoterminowych zawartym w Programie ochrony powietrza dla województwa śląskiego przyjętym Uchwałą nr VI/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 czerwca 2020 roku.

Za wykonanie kontroli realizacji PDK odpowiedzialny jest Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. WIOŚ poprzez system ostrzegania i alarmowania zleca wykonywanie czynności w terenie między innymi strażom miejskim i gminnym, w tym Straży Gminnej w Lyskach. W przypadku ogłoszenia alarmu smogowego do zadań strażników należały ograniczone do niezbędnego minimum (zgodnie z Decyzją Nr ZKI.6330.9.5.2020 Wojewody Śląskiego) kontrole instalacji spalania paliw stałych pod kątem ujawniania spalania odpadów oraz realizacji zapisów uchwały antysmogowej oraz kontrole w zakresie zakazu spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi.

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

„Patrząc z perspektywy wójta, nie jestem w stanie sobie wyobrazić funkcjonowania gminy bez pomocy straży gminnej, szczególnie w aspekcie ochrony środowiska. Bardzo ubolewam, iż często straż gminna jest kojarzona z restrykcjami nakładanymi przez Gminę. Lecz należy sobie uświadomić, iż ich praca jest dla naszego wspólnego dobra, a restrykcje w ich pracy są ostatecznością. A nade wszystko, koniecznym jest uświadomienie sobie, iż dbałość o środowisko powinno być dla nas wszystkich zadaniem priorytetowym” – Marek Bąk, Wójt Gminy Jejkowice

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Jakie zadania realizuje straż gminna USTAWA

z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych
t.j. z dnia 29 września 2021 r. (Dz.U. z 2021 r., poz. 1763)

- Art. 1. 1.** Do ochrony porządku publicznego na terenie gminy **może być** utworzona samorządowa umundurowana formacja – straż gminna, zwana dalej „strażą”.
2. Straż spełnia **służebną rolę wobec społeczności lokalnej**, wykonując swe zadania z poszanowaniem godności i praw obywateli.

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Art. 2. [Podmiot odpowiedzialny za utworzenie straży gminnej lub miejskiej] 1. Rada gminy może utworzyć straż gminną.

2. Rada gminy tworzy straż po zasięgnięciu opinii właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji, o czym zawiadamia wojewodę. W przypadku nieotrzymania opinii, rada gminy może utworzyć straż po upływie 14 dni od dnia przedstawienia wniosku o wydanie opinii.
3. W gminach, w których **organem wykonawczym jest burmistrz (prezydent miasta), straż nosi nazwę „straż miejska”.**

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Art. 3. [Utworzenie wspólnej straży przez gminy sąsiadujące na obszarze jednego województwa] 1. Gminy sąsiadujące na obszarze jednego województwa mogą zawrzeć, po zasięgnięciu opinii właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji, porozumienie o utworzeniu wspólnej straży. W przypadku nieotrzymania opinii gminy sąsiadujące na obszarze jednego województwa mogą zawrzeć porozumienie o utworzeniu wspólnej straży po upływie 14 dni od dnia przedstawienia wniosku o wydanie opinii.

2. Porozumienie określa w szczególności:

- 1) zasięg terytorialny działania wspólnej straży;
- 2) sposób finansowania wspólnej straży;

3) radę gminy, która nada regulamin* wspólnej straży i może ją rozwiązać;

4) wójta, burmistrza (prezydenta miasta), któremu wspólna straż będzie podlegać.

* w strukturach gminy regulamin straży nadaje wójt (burmistrz), a w samodzielnych jednostkach rada

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Zadania straży:

Art. 11.1. Do zadań straży należy w szczególności:

- 1) ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych;
- 2) czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym;
- 2a) kontrola publicznego transportu zbiorowego – w zakresie określonym w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1371);
- 3) współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń;
- 4) zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia;
- 5) ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej;
- 6) współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych;
- 7) doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorzenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób;
- 8) informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi;
- 9) konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy.

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Zadania straży: cd.

2. W związku z realizowanymi zadaniami określonymi w ust. 1 i art. 10, straż przysługuje prawo do obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych w przypadku, gdy czynności te są niezbędne do wykonywania zadań oraz w celu:

- 1) utrwalania dowodów popełnienia przestępstwa lub wykroczenia;
- 2) przeciwdziałania przypadkom naruszania spokoju i porządku w miejscach publicznych;
- 3) ochrony obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej.

Uprawnienia straży:

Art. 12.1. Strażnik wykonując zadania, o których mowa w art. 10 i 11, ma prawo do:

- 1) udzielania pouczeń, zwracania uwagi, ostrzegania lub stosowania **innych środków oddziaływania wychowawczego**;
- 2) legitymowania osób w uzasadnionych przypadkach w celu ustalenia ich tożsamości;
- 3) ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia i niezwłocznego doprowadzenia do najbliższej jednostki Policji;
 - 3a) dokonywania kontroli osobistej, przeglądania zawartości podręcznych bagaży osoby w przypadku istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego
 - 3b) dokonywania sprawdzenia prewencyjnego osób doprowadzanych, w celu ochrony przed bezprawnymi zamachami na życie lub zdrowie osób lub mienie, a także w celu ochrony przed nieuprawnionymi działaniami skutkującymi zagrożeniem życia lub zdrowia;
- 4) nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia;
- 5) dokonywania czynności wyjaśniających, kierowania wniosków o ukaranie do sądu, oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych – w trybie i zakresie określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia;
- 6) usuwania pojazdów i ich **unieruchamiania przez blokowanie kół** w przypadkach, zakresie i trybie określonych w przepisach o ruchu drogowym;
- 7) wydawania osobom poleceń określonego zachowania się w granicach niezbędnych do wykonywania czynności określonych w pkt 1–6;
 - 8) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych i samorządowych;
- 9) zwracania się, w nagłych przypadkach, o pomoc do jednostek gospodarczych, prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej oraz organizacji społecznych, jak również do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy na zasadach określonych w ustawie o Policji.

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Zadania straży:

Art. 17. [Wyposażenie strażnika w broń palną bojową na czas wykonywania zadań] Strażnik, o którym mowa w art. 16, na polecenie właściwego komendanta straży może zostać wyposażony w broń palną na czas wykonywania zadań określonych w art. 11 pkt 5 i 9.

Art. 21. [Umundurowanie, legitymacje, dystynkcje i znaki identyfikacyjne strażników] 1. Strażnik podczas wykonywania czynności służbowych jest obowiązany nosić umundurowanie, legitymację służbową, znak identyfikacyjny oraz emblem gminny.

Art. 31. [Ograniczenia dotyczące strażnika] Strażnik nie może bez zezwolenia komendanta podejmować innego zajęcia zarobkowego.

W trakcie trwania stosunku pracy strażnik nie może być członkiem partii politycznej

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Art. 29a. [Czas pracy strażnika]

- 1) Obowiązki pracownicze strażnika powinny być ustalone w sposób pozwalający na ich wykonanie w ramach przeciętnie 40 godzin w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w 4-miesięcznym okresie rozliczeniowym.
- 2) Tygodniowy czas pracy strażnika, łącznie z pracą w godzinach nadliczbowych, nie może przekraczać przeciętnie 48 godzin w 4-miesięcznym okresie rozliczeniowym.
- 3) Strażnikowi przysługuje w każdym tygodniu nieprzerwany odpoczynek w wymiarze nie krótszym niż 35 godzin oraz nieprzerwany odpoczynek dobowy w wymiarze nie krótszym niż 11 godzin.
- 4) Przepisy ust. 1–3 nie dotyczą sytuacji, które wymagają podjęcia środków do ochrony życia lub zdrowia obywateli, a także bezpieczeństwa zbiorowości, w szczególności w związku z powszechnym zagrożeniem bezpieczeństwa publicznego, katastrofą, klęską żywiołową lub przestępstwem o charakterze terrorystycznym.
- 5) W zamian za czas przepracowany w godzinach nadliczbowych strażnikowi przysługuje w tym samym wymiarze, w okresie rozliczeniowym, czas wolny od pracy albo może mu zostać przyznany dodatek do wynagrodzenia.
- 6) W przypadku naruszenia prawa do odpoczynku, o którym mowa w ust. 3, w sytuacjach wskazanych w ust. 4 strażnikowi przysługuje, w okresie rozliczeniowym, równoważny okres odpoczynku.

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Czynności strażnika z zakresu ochrony środowiska

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Art. 9u. [Kontrola wójta, burmistrza lub prezydenta miasta nad przestrzeganiem i stosowaniem przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach]

1. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów ustawy.

1a. W stosunku do podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany prowadzić kontrolę, o której mowa w ust. 1, co najmniej raz na dwa lata.

2. Do kontroli, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 379 i art. 380 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Art. 9z. [Kary pieniężne grożące gminie za niedopełnienie obowiązków] 1. Gmina, która:

- 1) przekazuje po terminie sprawozdanie, o którym mowa w art. 9q - podlega karze pieniężnej w wysokości 100 zł za każdy dzień opóźnienia, nie więcej jednak niż za 365 dni;
 - 2) przekazuje nierzetelne sprawozdanie, o którym mowa w art. 9q - podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 zł do 500 zł, jeżeli sprawozdanie zostanie uzupełnione lub poprawione odpowiednio w terminie 30 lub 14 dni od dnia doręczenia wezwania, o którym mowa w art. 9r ust. 2, a w przypadku niezastosowania się do wezwania od 500 zł do 5000 zł.
- 1a. Gmina, która nie tworzy warunków niezbędnych do utrzymania czystości i porządku na swoim terenie, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 3, 4 i 8-10 - podlega karze pieniężnej w wysokości od 1000 zł do 100 000 zł.

2. Gmina, która nie wykonuje obowiązku, o którym mowa w art. 3aa - podlega karze pieniężnej obliczonej odrębnie dla wymaganego poziomu:

- 1) przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych;
- 2) recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne.
- 3) (uchylony)

2a. Gmina, która nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 3b lub art. 3c - podlega karze pieniężnej obliczonej odrębnie dla wymaganego poziomu:

- 1) przygotowania odpadów komunalnych do ponownego użycia i recyklingu;
- 2) ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania;
- 3) składowania.

3. Kary pieniężne, o których mowa w:

- 1) ust. 2 i ust. 2a pkt 1 i 2 - oblicza się w sposób określony w art. 9x ust. 3;
- 2) ust. 2a pkt 3 - oblicza się w sposób określony w art. 9x ust. 4.

4. Gmina, która nie wykonuje obowiązku, o którym mowa w art. 6d ust. 1 - podlega karze pieniężnej w wysokości od 10 000 zł do 50 000 zł.

5. W przypadku gdy dany obowiązek powinien być wykonany przez związek międzygminny, karom pieniężnym, o których mowa w ust. 1-2a, 4, 6 i 7, podlega ten związek.

6. W przypadku gdy wójt, burmistrz lub prezydent miasta nie wykonuje obowiązku, o którym mowa w art. 9u - gmina podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł do 5000 zł.

7. W przypadku gdy wójt, burmistrz lub prezydent miasta nie wykonuje obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 5a - gmina podlega karze pieniężnej w wysokości od 10 000 zł do 50 000 zł.

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Przepisy karne

Art. 10. [Prowadzenie działalności usługowej bez zezwolenia i niewywiązywanie się z obowiązków przez właściciela nieruchomości]

1. - nie dotyczy straży gminnych

2. Kto nie wykonuje obowiązków wymienionych w art. 5 ust. 1 lub 1a

- podlega karze grzywny.

2a. Karze określonej w ust. 2 podlega także ten, kto nie wykonuje obowiązków określonych w regulaminie.

2b. Kto wbrew obowiązkowi określonymu w art. 2a ust. 5 albo art. 6m ust. 1, 11 lub 2 nie składa deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

- podlega karze grzywny.

2c. Kto wbrew złożonej informacji, o której mowa w art. 6m ust. 1b pkt 7, nie posiada kompostownika przydomowego lub nie kompostuje w nim bioodpadów stanowiących odpady komunalne

- podlega karze grzywny.

2d. Kto utrudnia lub udaremnia przeprowadzenie kontroli, o której mowa w art. 6 ust. 5a

- podlega karze grzywny.

3. Postępowanie w sprawach, o których mowa w ust. 1-2d, toczy się według przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2022 r. poz. 1124).

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

USTAWA

z dnia 21 listopada 2008 r.

o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków t.j. z dnia 16 listopada 2023 r. (Dz.U. z 2023 r., poz. 2496)

Przepis karny

Art. 27h. [Odpowiedzialność za niezłożenie deklaracji w terminie] 1. Kto, wbrew ciążącemu na nim obowiązkowi, nie składa w terminie deklaracji, podlega karze grzywny.

2. Nie podlega karze, o której mowa w ust. 1, sprawca, który złożył deklarację po terminie, jeżeli złożenie deklaracji nastąpiło przed dniem, w którym wójt, burmistrz lub prezydent miasta powziął wiadomość o popełnieniu wykroczenia.

3. Orzekanie w sprawach o czyn określony w ust. 1 następuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2022 r. poz. 1124 oraz z 2023 r. poz. 1963).

USTAWA z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska t.j. z dnia 16 stycznia 2024 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 54)

Art. 379.[Uprawnienia kontrolującego]

1. Minister właściwy do spraw klimatu, marszałek województwa, starosta oraz wójt, burmistrz lub prezydent miasta sprawują kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tych organów.

2. Do wykonywania funkcji kontrolnych:

1) minister właściwy do spraw klimatu może upoważnić pracowników obsługującego go urzędu;

2) marszałek województwa, starosta oraz wójt, burmistrz lub prezydent miasta mogą upoważnić pracowników podległych im urzędów marszałkowskich, powiatowych, miejskich lub gminnych lub funkcjonariuszy straży gminnych.

3. Kontrolujący, wykonując kontrolę, jest uprawniony do:

1) wstępu wraz z rzeczoznawcami i niezbędnym sprzętem przez całą dobę na teren nieruchomości, obiektu lub ich części, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, a w godzinach od 6 do 22 – na pozostały teren;

2) przeprowadzania badań lub wykonywania innych niezbędnych czynności kontrolnych;

3) żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwania osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego;

4) żądania okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli.

4. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta, starosta, marszałek województwa, minister właściwy do spraw klimatu lub osoby przez nich upoważnione są uprawnieni do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia przeciw przepisom o ochronie środowiska.

5. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta, starosta, marszałek województwa lub minister właściwy do spraw klimatu występują do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli organy te stwierdzą naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić, przekazując dokumentację sprawy.

6. Kierownik kontrolowanego podmiotu oraz kontrolowana osoba fizyczna obowiązani są umożliwić przeprowadzanie kontroli, a w szczególności dokonanie czynności, o których mowa w ust. 3.

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Art. 380.[Protokół z czynności kontrolnych]

1. Z czynności kontrolnych kontrolujący sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kierownikowi kontrolowanego podmiotu lub kontrolowanej osobie fizycznej.
2. Protokół podpisują kontrolujący oraz kierownik kontrolowanego podmiotu lub kontrolowana osoba fizyczna, którzy mogą wnieść do protokołu zastrzeżenia i uwagi wraz z uzasadnieniem.
3. W razie odmowy podpisania protokołu przez kierownika kontrolowanego podmiotu lub kontrolowaną osobę fizyczną kontrolujący umieszcza o tym wzmiankę w protokole, a odmawiający podpisu może, w terminie 7 dni, przedstawić swoje stanowisko na piśmie wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, staroście, marszałkowi województwa lub ministrowi właściwemu do spraw klimatu.

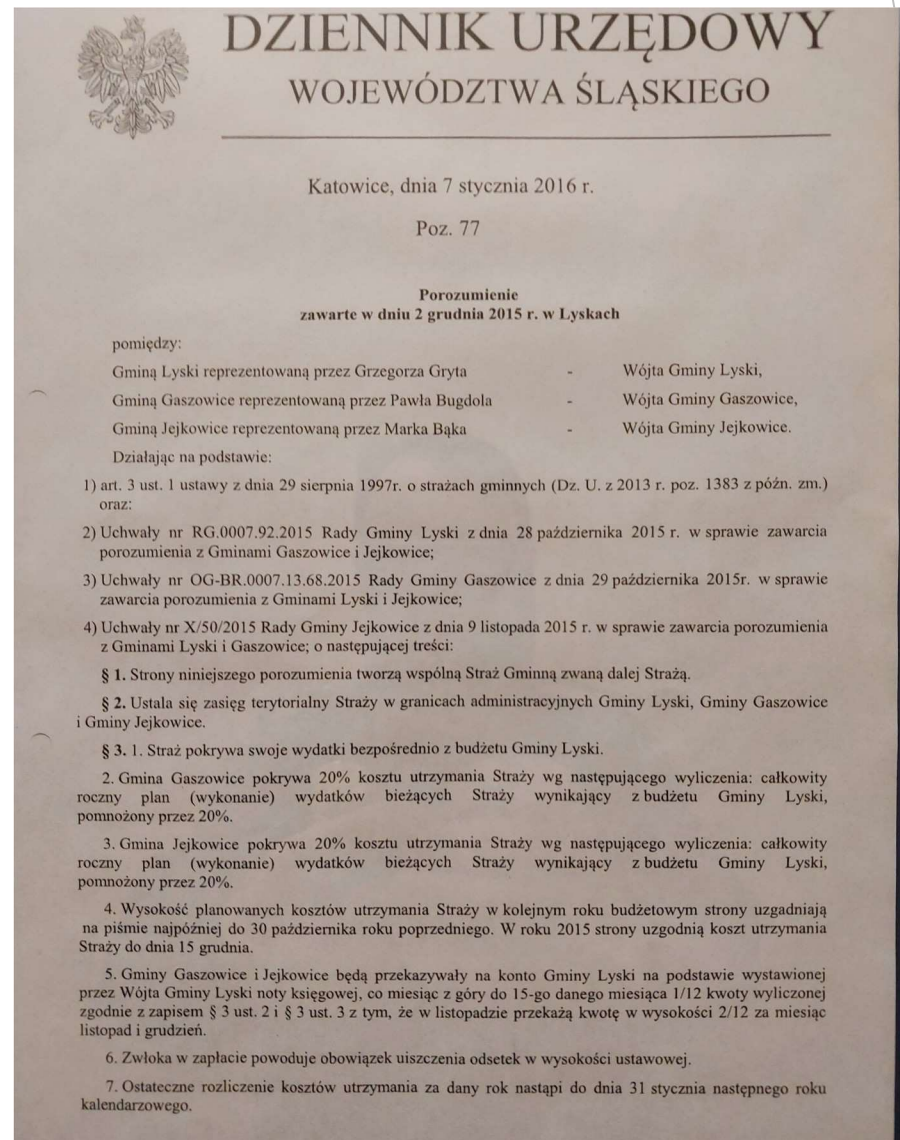
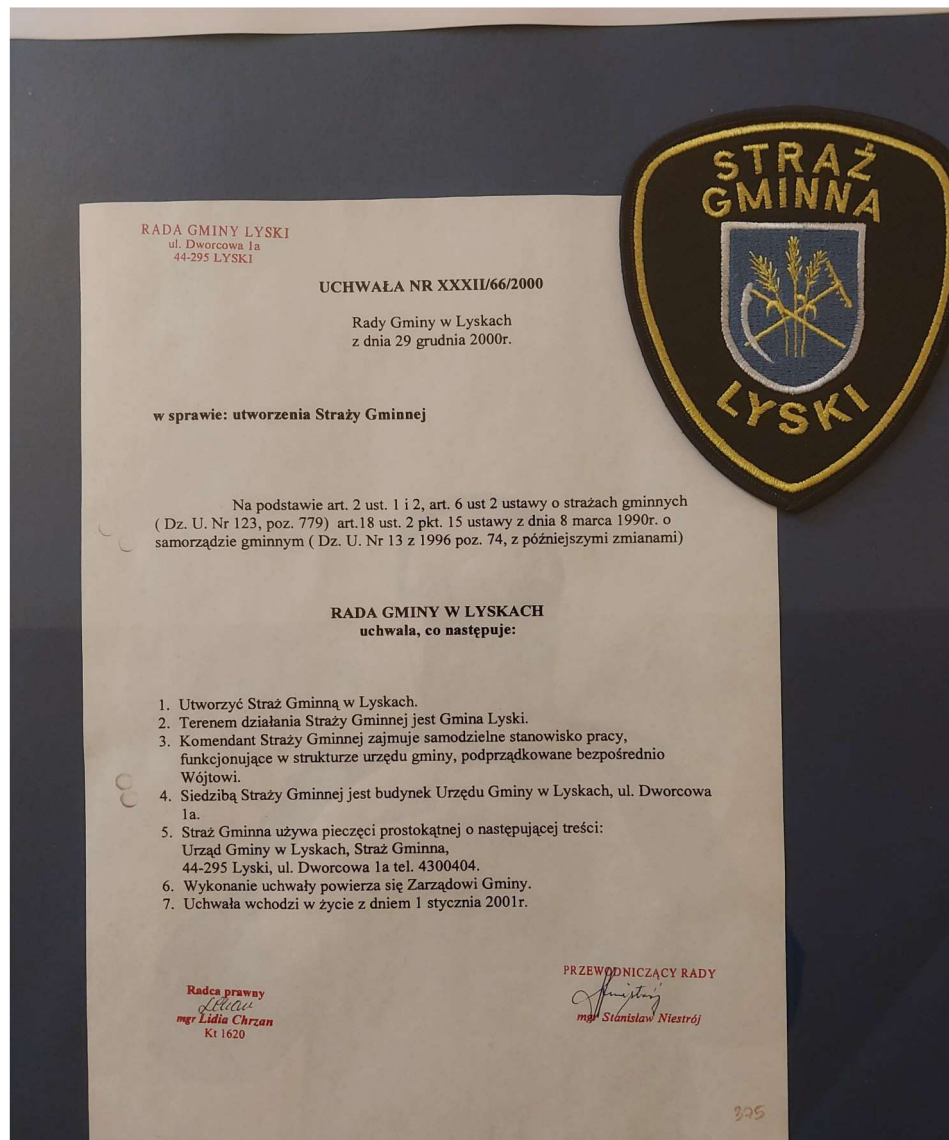
Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Art. 334.[Naruszenie ograniczeń dotyczących rodzaju lub jakości paliw dopuszczonych do stosowania na terenie województwa] – **dotyczy uchwały antysmogowej**

Kto nie przestrzega ograniczeń, nakazów lub zakazów, określonych w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 96, podlega karze grzywny.

Straż międzygminna - tworzenie komórki

Straż międzygminna jako przykład terenowej jednostki do zwalczania wykroczeń z zakresu ochrony środowiska

Dziękuję za uwagę